

GRONINGER

ALGEMEEN

VOOR

STAD GRONINGEN

COURANT.

DAGBLAD

DE

EN OMMELANDEN.

Door den Heer STAATSRAAD, GOUVERNEUR van de Provincie Groningen, zijn, dd. 31 Augustus 11., executoir verklaard en ter invordering verzonden de primitive Kohieren van het Patentrecht, over het dienstjaar 1838, van de Gemeenten of Kantoren *Hoogezand, Oldenhove, Oldekerk, Marum, Loppersum, Beerta, Nieuwe Schans, Bellingewolde en Oostwolde.*

NOTIFICATIE.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR van de Provincie Groningen, notificeert bij deze aan al de daarbij belanghebbenden, dat door den heer Opperhouthvester voor de Noordelijke Provincien, met overleg van heeren Gedeputeerde Staten, voor deze Provincie is bepaald: dat de Groote Jagt op den 24 September aanstaande zal worden geopend; met dien verstande echter, dat niet zal mogen Gejaagd worden op gronden, waarop de Oogst nog niet mogt zijn afgevoerd; wordende voorts de belanghebbenden bij deze kenbaar gemaakt, dat, ter conservatie van de Wildhaan, de LANGE JAGT in het Publieke Veld alleen zal mogen worden uitgeoefend op MAANDAG, WOENSDAG en ZATURDAG van iedere week.

En zal deze worden gedrukt en aangeslagen ter plaatse, alwaar men gewoon is zulks te doen, en geïmprimeerd in de *Provinciale Groninger Courant.*

Aldus gedaan in het Provinciehuis te Groningen, op Dingsdag, den 4 September 1838.
De Staatsraad, Gouverneur voornd.:
RENGERS.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR van de Provincie Groningen, brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat in zijne bureaux ter lezing liggen de voorwaarden, waarnaar, op den 20 dezer maand, bij het Departement van Marine te 's Gravenhage, zal worden Aanbesteed:

De Levering ten dienste der Marine van 175 stuks Vette Ossen, en
440 stuks Vleeschvaten.
De Staatsraad, Gouverneur voornoemd:
RENGERS.

GRONINGEN
den 7 September 1838.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der Stad Groningen verwittigen de belanghebbenden, welke met of zonder KRAAM tot NEGOTIE op de aanstaande HERFSTKERMIS begeeren voor te staan, dat zij zich hebben te vervoegen ter Stads Secretarij op het Raadhuis, ter Registratie, op ZATURDAG, den 15 September 1838, des voormiddags van 9 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 uren; terwijl hij de Registratie het verschuldigde Stede- en Waakgeld terstond moet worden betaald.

De Persoon HENDRIK HUTMAN, gepasporteerd Militair, wordt door deze opgeroepen, om, indien hij zich te Groningen bevindt, zich ten spoedigste ter Secretarij der Stad Groningen te vervoegen.

De KOMMISSIE van ONDERWIJS voor de Provincie Groningen vergadert op Woensdag, den 17 October aanstaande, des morgens te 8 uren precies, in het Provinciehuis te Groningen. Die zich dan willen laten examinieren, moeten hunne Getuigschriften van goed gedrag en een authentiek Af-schrift van hunne Geboorteakte *franko* inzenden bij den Schoolopziener van hun Distrikt, veertien dagen vóór het Examen, met opgave van den Rang, voor welken zij verlaagen onderzocht te worden.

TH. VAN SWINDEREN, Secretaris.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

WEENEN den 1 September.

Men verneemt uit Zara, dat een Oostenrijksch vaartuij, hetwelk eene som van 80,000 fl. naar Cattaro moest overbrengen, door deszelfs eigene matrozen is gespunderd, die den kapitein hebben vermoord. Het vaartuij is verlaten ge-vonden. De moordenaars schijnen naar de kust van Albanië gevlugt te zijn.

Van den 4den. In den loop der maand October zal de Rijksdag van Hongarije bijeen geroepen worden, en de verwachting is zeer gespannen over de daarin te houden beraadslagen. Men verzekert, dat, onder anderen, ook aldaar bepaald zal worden, dat de krooning van H. M. de Keizerin als Koningin van Hongarije in het aanstaande voorjaar te Presburg zal plaats hebben, en indien men aan zekere geruchten mag geloof bechten, dan zoude Z. M. de Keizer in den loop van het jaar 1839 als Koning van Gallicië gekroond worden.

BERLIJN den 5 September.

Op verzoek uit Frankfort en Hamburg, is voor eenige dagen in onze Vrijmet-selaarsloges beraadslaagd geworden over de vraag, of ook Joden in dezelve zouden worden opgenomen. In twee derzelve is de vraag dadelijk ontkennend beslist op grond, dat die instellingen zuiver Christelijk en niet zuiver menschelijk zijn. De loge van Royal York besliste echter met eene meerderheid van eenige stemmen in eenen tegenovergestelden zin. Dit maakte echter nog geen einde aan de kwestie. De zitting werd zeven jaren geschorst, daar in 1845 buitendien eene herziening der statuten plaats heeft. Uit vrees, dat de minderheid tot de overige loges zoude overgaan, heeft men geoordeeld de zaak zoo lang te moeten uitstellen.

BRESLAU den 4 September.

Zes kerken in Silezië zijn door de R.-Katholijken aan de Evangelischen tot blijvend gebruik opengesteld, en te Mocker bouwden in 1822, beide eerediensten, na de verbranding van dierzelver kerken, eene gemeenschappelijke kerk. Drie Evan-gelische kerken zijn aan de R.-Katholijken, gelijk mede drie R.-Katholische aan de Evangelischen, gedurende het herstellen hunner eigene kerken, tot tijdelijk ge-bruik ingeruimd. Driënnegentig R.-Katholijke begraafkerken mogen bij begraven-nissen van Evangelische lijkten, krachtens eene bisschoppelijke bepaling, van den 6 Mei 1805, voor altijd tot het verrigten der rouwplegtigheden gebruikt worden, en beide godsdienst-gemindheden bouwden tot zoodanig einde te Bunzlau en Lö-wenberg gemeenschappelijke begraafkerken. Zoo heerscht er in Silezië tusschen Evangelischen en R.-Katholijken een eigenaardige vriendschappelijke geest.

FRANKFORT den 7 September.

De handel op onze herfstmis is bijzonder levendig, waartoe ook het fraaije we-der iets bijdraagt. Gedurende de laatste dagen werd het meest omgezet in Ne-derrijnsche Saksische fabrikaten. De voorraad van den afgelopen winter was, ten gevolge van de aanhoudende koude, bijkans geheel opgebruikt.

De beetwortelsuiker ontmoet, volgens veelzijds ingekomene berigten, geen en gewenschten aftek; de prijs der goede kwaliteit staat schier overal met dien van de koloniale suiker gelijk en daarbij behoudt de dengzaamheid dezer laat-ste eenen beslistten voorrang; de ondervinding heeft ook geleerd, dat de beetwor-telsuiker, lang bewaard wordende, vocht aantrekt.

De nieuwe geldmunten van ons verbond zijn reeds het voorwerp van speculatie geworden. Uit eene goede bron vernemen wij, dat sedert eenigen tijd verschei-dene spekulantten dezelve opkopen en naar Parijs zenden, waar het zilver zeld-zzaam moet wezen en dit geld wordt gesmolten.

Men heeft reeds berigt wegens de zitting van den Zwitserschen Landdag op den 3 dezer, in welke de meeste sprekers zich beklagd hebben over het gemis der vereischte instructiën van hunne kantons-regeringen, waardoor zij buiten staat waren, om hunne stemmen uit te brengen. Dien ten gevolge had de meerderheid zich dan ook vereenigd met het voorstel, om de zaak op nieuw te adjourneren, en is zulks tot den 1 October geschied.

Dit besluit is met de meerderheid van zeventien tegen vijf stemmen genomen. De afgevaardigden van Neufchatel hebben, uit naam hunner regering, trachten te bevoegen, dat Louis Bonaparte niet als genaturaliseerd Thurgausch burger be-schouwd kan worden, en wilden gevolgelyk, dat de Landdag terstond beslissen zoude, of zij hem als zoodanig aanmerkte; alleen de afgevaardigden van St. Gallen hebben met dit voorstel ingestemd.

In Walliserland schijnt groote gisting te heerschen. Het volk verlangt eene verbeterde vertegenwoordiging, de invoering van het kadaster, de afschaffing van onderscheidene belastingen, waarborg tegen willekeurige hemoeligen der politie, het niet meer voor het leven benoemen der raadsheeren, en onmiddellijke verkie-zingen. Als hoofd der ontevredenheid noemt men zekeren Alexander Torrenté, die zich reeds vroeger door zijne aanspraken in de burger vergaderingen heeft doen kennen.

Vóór het vertrek van den Russischen troonopvolger van Ems, heeft Z. K.

H. den verjaardag van de komst van zijnen vader op den Russischen troon den 3 dezer met veel luister aldaar gevierd. Onder de personen van aanzien, welke Z. K. H. op dit feest heeft genoodigd, bevond zich de baron van der Ca-pellen, oud-gouverneur generaal van Nederlandsch Indië.

Van den 8ten. Uit Milaan is berigt ontvangen van den plegtigen en luister-rijken intogt van HH. MM. den Keizer en de Keizerin van Oostenrijk in die stad op den 1 dezer. Des avonds is de stad verlicht geweest.

In Markgroningen (in den Wurtembergschen Neckar-Kreits) is den 31 Julij jl. een feest gevierd geworden, zoo als er wel nog nimmer een is beleefd. De aldaar, wel steeds rustende, maar nog zeer wakkere schoolonderwijzer Muller vierde namelijk zijne gouden; zijn zoon, predikant aldaar, vierde zijne zilveren; zijn kleinzoon, een geneesheer, zijne beste, dat wil zeggen zijne eerste, zijne huwelijk; en te gelijker uur werd in dezelfde kerk, waar de echtelijke pa-ren ingezegend werden, ook een achterkleinzoon van het gouden bruiloftspaar ge-doopt, die voor twee dagen van eene van deszelfs kleindochters geboren was. Van heinde en verre waren vrienden en verwanten aangesueid, om aan deze feestviering deel te nemen.

Van den 9den. Uit Berlijn meldt men, dat de tijding, door den *Hamburger correspondent* medegedeeld, alsof een edelman van hoogen rang zich hier bevindende zoude, met last om voor den aartsbisschop van Keulen, wiens gezindheid merkelyk veranderd zoude zijn, deszelfs ontslag uit Minden te bewerkstelligen, aldaar vol-strekt geen geloof vindt.

Volgens een nader berigt der Hanoversche courant moet de aartsbisschop slechts per estafette eenen brief aan den Koning gerigt hebben, waarin hij verzoekt, van Minden naar Keulen, of althans naar Munster overgebracht te worden. Aan eene be-lofte, om zich voortaan naar den wil des Konings te zullen gedragen, zoude, luidens het berigt, volstrekt niet te denken zijn; zoodat men dan ook van wege Z. M. een weigereud antwoord verwacht.

Men spreekt van een huwelijk, dat tusschen den Kroonprins van Hanover en eene dochter van den Groothertog van Mecklenburg-Strelitz heraamd zoude wezen, en schrijft daaraan de bezoeken toe, welke de Koning en de Groothertog bij elkan-der afleggen. Het gerucht voegt hierbij, dat eerstgenoemde Vorst bedacht is op het maken van bepalingen, volgens welke de Kroonprins, wanneer dezen een zoon ge-boren zal worden, afstand van zijne regten op de kroon zoude doen, waardoor, bij het overlijden van den thans regerenden Monarch, de duur van het Regentschap meer beperkt zoude wezen, dan wanneer een zoodanig Regentschap voor prins George zelve zoude moeten optreden, wiens ongelukkige en, naar men vreest, onherstelbare blindheid hem verhinderen zoude, om zelf de teugels van het bewind in handen te nemen.

Te Posen is, in den avond van den 30 Augustus, de kleine Bernardijnerkerk, die sedert de opheffing der kloosters niet meer tot godsdienstoefening, maar tot ma-gazijn diende, tot den grond toe afgebrand, zonder dat men de oorzaak dezer ramp heeft kunnen ontdekken.

ELBERFELD den 8 September.

Uit Witten verneemt men, dat gisteren achtermiddag op de Rhur een groot onge-luk heeft plaats gehad. De aldaar gehouden wordende kermis, paarden- en bees-tenmarkt had zeer vele menschen derwaarts gelokt. Eene schuit, waarin 30 per-sonen zich bevonden, sloeg om, ten gevolge waarvan, voor zoo verre men weet, 9 menschen het leven verloren, waaronder eenige uit deze stad.

EMDEN den 9 September.

Uit het onderzoek, wegens de alhier gevangen gehouden matrozen van de op den 23 Augustus 11. tusschen Borkum en Juist gestrande Amerikaansche brik *Braganza*, worden de daarvan medegedeelde bijzonderheden grootendeels bevestigd, behalve het berigt, dat de gearresteerde 5 matrozen deels Engelschen, deels Hol-landers waren, als zijnde gebleken, dat er onder is een Brabander, een Deen, een Engelschman en een Hamburger. De matroos, welke zich in de gevangenis heeft opgehangen, scheen een Amerikaan te zijn.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN den 8 September.

Eergisteren is Leopold van België en zijne gemalin op het kasteel van Windsor aangekomen. Zij werden vergezeld door den graaf van Aerschoot, den heer van de Weyer, de baronnes Hoogvorst, den luitenant-generaal Goblet en den heer van Praet. Deze bezoekers hebben een groot diner bij H. M. bijgewoond, waar ook lord Palmerston is tegenwoordig geweest.

Van den 9den. De heer O'Connell heeft aan den redacteur van den *Glasgow Argus* eenen brief gezonden, waarin hij zich verontschuldigd van niet bij de stem-ming over de motie van den heer Villiers in het Parlement tegenwoordig te zijn geweest; hij zegt echter alles te willen doen, opdat de koornwet herroepen worde.

Omtrent het zenden van afgevaardigden in het Parlement, zegt hij in dat geschrift, dat, daar het huis der Gemeenten beschouwd wordt als het geheele volk vertegen-woordigende, Ierland, een derde gedeelte der bevolking van Groot Brittanje uit-makende, daarin een derde van de leden moet benoemen, en dus van de 658, die in het opgemelde Huis zitting hebben, 219.

Hij eindigt zijnen brief met deze woorden: »Elke verzachting is ons geweig-erd — op hoogen toon en schaamteloos geweigerd. Deze staat van zaken mag en zal zoo niet blijven.»

FRANKRIJK.

PARIS den 8 September.

Woensdag avond is boven Parijs eene schrikkelijke onweersbui losgebroken, met stortregen en hagel vergezeld, welke laatste door de buitengewone grootte der steenen, waarvan sommige een ons wogen, veel schade heeft aangerigt. Al de vensterruiten, waarmede de publieke passages bedekt waren, zijn verbrij-zeld. De koninklijke plantentuin heeft veel geleden aan de ramen der broeikas-ten en aan vele zeldzame planten. Ook de warmoezers in de omstreken der hoofdstad hebben groote verliezen ondergaan, en op eenige plaatsen is de kracht van den hagel zoodanig geweest, dat vele vogels daardoor doodgeslagen zijn.

Dit onweder van den 5den heeft zich niet alleen hier te Parijs, maar in ge-heel het noorden van Frankrijk en België, op de vreeslijkste wijze doen gevoelen. Te Antwerpen, te Brugge, te Rijsel en op eene menigte andere plaatsen is de blik-sem ingeslagen en heeft meerdere of mindere schade te weeg gebracht. Te Rijsel, waar eene kazerne getroffen werd, zijn niet minder dan tien militairen gekwetst.

— Te Madrid zijn, ten gevolge der wederwaardigheden, welke het leger van het centrum ondergaan heeft, den 29 Augustus eenige bewegingen ontstaan, maar veel geringer, dan men gevreesd had. Er is des avonds eene proclamatie uitgestrooid, waarin, onder anderen, de uitdrukking voorkomt: »Er is bloed noodig; dat der ministers moet stroomen.» Op de verspreiding van dit stuk is echter niets gevolgd. Men had in de kazerne der gendarmerie eenige pogingen gedaan, om de soldaten om te koopen, maar zij zijn vruchteloos geweest.

— Cabrera is, ter belooning der gewigtige, door hem behaalde voordeelen, tot luitenant-generaal verheven en hem de titel van graaf van Morella opgedragen, er-felijk in zijn geslacht. Hij is, na het verdrijven der Christino's van voor de stad van dien naam, naar Valencia getogen, voor welke stad hij den 25sten met 10 ba-taljons infanterie, 800 ruiters en 8 stukken geschut is aangekomen; dien dag, den volgenden en den 27sten is er tusschen hem en de stad aanhoudend schutge-vaarte gehouden; daarenboven poogt hij, door eene andere divisie infanterie en ar-tillerie, het dorp Vinaroz te doen bemagtigen, hetwelk van groot belang voor zijne verrigtingen geacht wordt. Ondertusschen meent de *Gazette*, dat het zijn oog-merk niet is de stad Valencia in ernst te belegeren, maar dat hij haar alleenlijk wil ontruken en middelerwijl in het omliggende land proviand voor zijne troepen zame-len. Over het geheue bij Morella heeft hij twee rapporten ingezonden; het eerste, dat van den 18 Augustus gedagteekend is, geeft kennis, hoe de vijand, na eene belegering van 19 dagen, na door middel van ruim 3000 kanonschoten bres gemaakt, na een duizendtal bommen en granaten in de plaats geworpen en driemaal gestormd

te hebben, heeft moeten aftrekken; zijn verlies daarbij wordt op 4000, zoo dooden als gekwetsten, een stuk geschut, ruim 300 geweren, veel belegeringstuig en ammunitie begroot. De andere dépêche, eenen dag later gedagteekend, behelst een voorloopig verslag van het gevecht, aan de op hunne reserves terug gewekene Christino's geleverd en hetgene dezelve verstrooijing ten gevolge heeft gehad. Het verlies is ontzettend, maar kan in deszelfs bijzonderheden door den bevelhebber nog niet opgegeven worden. — Volgens het Madridsche blad *Eco*, zal het overschot der armee van het centrum de stellingen, welke zij vroeger inhield, hernemen; te weten: eene divisie te Alcanitz, eene andere te Teruel, eene derde te Castellon en eene vierde te Valencia.

Cabrera moet in de provincie Valencia gruwelijke wreedheden bedreven en aan de inwoners aanzienlijke sommen afgeperst hebben, zoodat men berekent, dat hij met ongeveer 150,000 piasters naar Morella terug keert.

Van den 9den. In het *Journal du Havre* van gisteren leest men:

De Hollandsche stoomboot *Cerberus*, bevelvoerder van *Franken*, is heden ochtend uit Helvoetsluis in onze haven aangekomen; aan boord van dit vaartuig bevindt zich de heer *Fagel*, Nederlandsch gezant bij het Fransche Hof.

— Eerlang zullen de Bayadères deze hoofdstad verlaten en zich naar Londen begeven, alwaar de heer *Yates*, directeur van den schouwburg Adelphi, haar voor den tijd van 14 maanden, tegen eene geldelijke toelage van 5,000 ponden sterling, heeft geëngageerd. Genoemde directeur heeft zich ook verbonden, deze dochters van den Indus, binnen eenen bepaalden tijd, naar haar vaderland te doen terug keeren. Een der Parijssche dagbladen, van deze laatste voorwaarde melding makende, zegt als nu omtrent het toekomstige lot der Bayadères ten volle gerust gesteld te zijn. Want, voegt dit blad er bij, in onzen tijd, waarin alles met zulk eene verbazende snelheid zich gedurig verdringt, kan men geene genoegzame voorzorgen nemen, om zich tegen de wisselvalligheid der fortuin te waarborgen. Inmers hebben wij de Hottentotsche *Venus* op onze Boulevards zich voor den prijs van 2 stuivers, tusschen eenen geleerden hond en eene groote Boa, aan de nieuwsgierige Parijzenaars zien vertoonen, terwijl de prinses der *Oases* eene aalmoes in de straten van Parijs bedelden, en eene Madecassische Koningin in eene der voorsteden van Londen aan de foltering van den honger ter prooi was.

— In een der Parijssche dagbladen leest men het volgende:

»De wapeningen, die in de havens van Sardinië plaats hebben ten behoeve van Don Carlos, hebben, zoo men zegt, gisteren ochtend tot een levendig onderhoud tusschen den heer *Molé* en den gezant van den Koning van Sardinië aanleiding gegeven. De voorzitter van den raad zou den gezant zeer scherpe verwijtingen gedaan en tevens verklaard hebben, dat er bevelen zouden worden gegeven, om op de Sardijnische havens het nauwgezetste toezigt te houden. Men voegt er bij, dat een smaldeel, onder het opperbevel van den heer *Massieu de Clerval*, met deze belangrijke zending zoude worden belast.

Van den 10den. Het Fransche Gouvernement heeft de onderstaande telegrafische dépêche bekend gemaakt:

BAYONNE, 9 September.

Het geheele leger der Christino's heeft zich den 6den aan de Arga vereenigd, om tegen Estella te marscheren. *Espartero* is den 6den, na eene onbeduidende schermutseling, binnen Olega gerukt, en *Alaix* is dienzelfden dag zonder slag of stoot in Arangui gekomen. Don Carlos is den 5den uit Onate naar Villafranca vertrokken.

— Volgens eenen brief uit Constanz, welke door het *Journal des Débats* wordt medegedeeld, moet prins *Lodewijk Bonaparte* zich aan Z. M. den Keizer van Rusland gewend hebben, ten einde in de Russische leger te worden opgenomen, hetgene hem echter schijnt geweigerd te zijn. Een der Parijssche dagbladen, hiervan melding makende, voegt er bij, dat na eene zoodanige daad genoemde prins niet meer gevaarlijk kan zijn, en dat hij alsnu den weinigen invloed, welken hij nog in Frankrijk bezit, geheel zal verliezen.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE den 10 September.

Z. M. de Koning heeft heden het zomer-paleis in het Bosch verlaten, en het paleis in deze residentie weder betrokken.

HH. KK. HH. de Prins en Prinses *Frederik* der Nederlanden zijn gisteren namiddag uit deze residentie naar Berlijn op reis gegaan. Eenige uren later is H. K. H. de Prinses *Albert* van Pruissen, die verscheidene maanden achtereen bij haren doorluchtigen vader, den Koning, was verbleven, mede naar Berlijn vertrokken.

— Gisteren, Zondag morgen, is te Sluis aangekomen het Scheveningsche vaartuig het *Huis van Oranje*, stuurman *Maarten Frolik*, order *G. Parkertisser*, met de bijzonder groote lading van 95 tonnen haring. Het mag met regt als eene zeldzaamheid worden aangemerkt, dat met een zoo gering getal netten, als waarmede de pinken ter haringvisserij slechts mogen visschen, de vangst zoo gunstig geweest is, dat de stuurman zijn geheelen voorraad zout heeft verbruikt.

Van den 10den. Bij Koninklijk besluit, van den 5 dezer, zijn goedgekeurd en bekrachtigd de gedane aanbestedingen der werken voor den ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Arnhem; naar men verneemt, zouden dezelve f 49,000 beneden de raming zijn gebleven.

— Onder andere voordragten van den Hoogen Raad, is dezer dagen aan Z. M. ter goedkeuring onderworpen de regeling van het costume van de leden, procureurs-generaal, griffiers, deurwaarders en agenten, zoo van den Hoogen Raad als van de Provinciale Hoven en Arrondissements Regthbanken; een en ander zal wel verschillend zijn met hetgene tot hiertoe door de respectieve leden der regterlijke magt werd gebruikt; ook dat der advokaten zal eenige verandering ondergaan.

AMSTERDAM den 11 September.

Wij ontvangen per *Batavier* de volgende mededeeling van onzen correspondent uit Londen, van Zondag, den 9 September:

»Tegen alle verwachting is de Conferentie al weder tot geen besluit gekomen ten aanzien van het door haar te geven antwoord, op het door den Koning der Nederlanden gedaan voorstel, om de vierentwintig Artikelen te teekenen. Gelijk ik u in een' vorigen heb gezegd, van het oogenblik af aan, dat de gevolmagtigden van Oostenrijk, Pruissen en Rusland hebben toegegeven, dat een enkel punt van het vroeger met België gesloten traktaat voor herziening vatbaar was, hebben zij eene wijde deur geopend voor de *chicanes*, door middel van welke België tracht, of het *status quo* te doen voortduren, of, ten minste, nog meer gunstige voorwaarden eener eind-schikking te verkrijgen, dan die, welke uit de 24 artikelen voortvloeijen. Ik herhaal nogmaals, dat omtrent de territoriale kwestie aan geene verandering hoegenaamd in het traktaat gedacht wordt, maar dat met opzigt tot de schuld *al de partijen*, *zonder onderscheid*, de mogelijkheid eener nieuwe verdeling hebben erkend, en of dit wel ware noodig geweest, indien de drie ministers der Hoven, welke men in Europa gewoon is als Hollands beste vrienden te beschouwen, allen even zeer aan de vorderingen van Frankrijk en Engeland hadden het hoofd geboden, is iets hetgene ik sterk betwijfel, even als ik betwijfel, of het Kabinet, dat thans vermeent, zonder eenige schade voor zich zelf, uwe zaak flauw ter harte te kunnen nemen, wel de regelen eener gezonde staatkunde volgt.

Van den 12den. Onze berigten uit 's Gravenhage bevestigen hetgene onze correspondent te Londen ons gisteren gemeld heeft. De graaf *von Thun*, secretaris der Oostenrijksche legatie te 's Hage, is uit Londen terug gekomen, zonder nog eenig besluit der Conferentie op het door den Koning gedaan voorstel mede te brengen. Alles bepaalt zich tot eene soort van mededeeling van de beraadslagingen, die tot heden toe plaats gegrepen, en nog niet tot eenig resultaat geleid hebben. Het blijkt duidelijk, dat Frankrijk het er op toelegt, om aan de zaak zoodanige wending te geven, dat de Koning op nieuw neen moet zeggen. Daardoor bereikt België deszelfs doel en wordt de schuld van de niet afdoening der zaken weder op de schouders onzer Regering geladen!

— De regtbank van eerste aanleg heeft gisteren haar vonnis uitgesproken in de zaak van de heeren *Reukman* en *Heysungs*, opposanten bij rekest tegen het vonnis der regtbank van den 29 Mei 1838, waarbij de Gouverneur dezer provincie is gemagtigd, om zich ten behoeve van den Haarlemschen spoorweg te stellen in het bezit van eenige gronden, aan de opposanten toebehoorende. De regtbank heeft vooral overwogen, dat er geen ingenieur, dat is, een *Rijks ambtenaar*, die den titel van ingenieur voert, heeft gezeten in de commissie, welke de te onteigenen eigenaars moet hooren, zoo als dit in de Wet van den 8 Maart 1810 is voorgeschreven, en op dien grond het vonnis van den 29 Mei 1838, voor zoo ver de opposanten betreft, buiten werking gesteld, en op nieuw regt doende, verklaard: dat er geene termen zijn, om den heer Gouverneur te autoriseren, om zich namens den Staat te stellen in het bezit van de gronden van de opposanten, met condemnatie van den heer Gouverneur, namens den Staat, in de kosten der procedures.

ROTTERDAM den 10 Augustus.

Slechts één haringschip is in de afgelopen week aangekomen te Vlaardingen met ruim 13 lasten, terwijl er nog uit dezelfde plaats drie en uit Maassluis twee van hunne eerste reis uit zijn, waaronder één Vlaardingsche en één Sluissche jager.

— Volgens brieven van Stockholm, van den 31 Augustus, hebben aldaar weder eenige oproerigheden plaats gehad. In de nachten van den 28, 29 en 30sten is het volk in verschillende gedeelten der stad te hoop geloopt en zijn bij verscheidene perso-

nen de glazen ingeslagen. Daar de vermaningen der burgerlijke regeringsleden aan het volk, om zich rustig te gedragen, vruchteloos bleven, heeft men tot herstel der orde de hulp der militaire magt moeten inroepen, en aan deze is zulks weldra gelukt. Men zegt, dat eenige weinige lieden hierbij lichtelijk gewond zijn geworden.

ARNHEM den 10 September.

Men schrijft ons uit Parijs: Den 1 dezer hadden er proefnemingen plaats met de verschillende machines van den heer *Jourmet*, ten behoeve van het maken van ijzeren wegen en kanalen; een groot getal onzer heroemste mannen in wetenschappen en nijverheid woonde deze proef bij, die volkomen gelukt is. De hefmaschine (*machine omnitolle* genaamd) kan 600 meters aarde ter hoogte van 12 meters opligten met behulp van slechts 12 werklieden; terwijl er, om dit met den kruiwagen te bewerkstelligen, 240 werklieden zouden benoodigd zijn. Dit ontzaglijk verschil verdient de aandacht van allen, die zich met ijzeren wegen bezig houden, en wij wenschen het publiek spoedig in het genot te zien van deze middelen van verbetering. Verscheidene wetenschappelijke commissiën waren bij de proefneming tegenwoordig, en reeds heeft het Athenaeum der kunsten beslist, dat er eene kopij van zijn rapport toegezonden zoude worden aan den minister van openbare werken.

Het *Journal de la Haye* behelst een uitvoerig artikel over de zaak van *Chaltas*, waarin genoemd blad regt laat wedervaren aan de bekende bekwaamheden en de eervolle diplomatische loopbaan van den heer *Fabricius*. Voornamelijk wederlegt genoemd blad de beschuldiging, dat er tusschen den heer *Fabricius* en *Chaltas* eene soort van traktaat zoude gesloten zijn, waarbij de laatstgenoemde zich tegen geldelijke belooning zoude verbonden hebben, aan den Nederlandschen zaakgelastigde stukken uit het Fransche kabinet ter hand te stellen. Wij achten het niet ondienstig, daaruit de volgende zinsneden over te nemen:

»En men zoude gelooven, dat de heer *Fabricius*, die sedert 36 jaren de diplomatische loopbaan volgt, zelfs wanneer hij met *Chaltas* een mondeling traktaat gesloten hadde, strekkende om openbare ambtenaren te doen omkopen en stukken uit eene der staats-administratiën te doen ontvreemden, er op bedacht zoude zijn geweest, om zijnen medecontractant in regten te kunnen vervolgen, wanneer deze zijne verbindtenissen niet mogt willen naleven? Waarlijk deze list is al te lomp, en het ware eene beleediging voor het verstand onzer lezers, om dezelve door nog meerdere redeneringen te willen bestrijden. Dit is overigens te minder noodzakelijk, daar wij thans gerechtigd zijn, om op de plegtigste wijze te verklaren, dat alle soort van overeenkomst of enig ander stuk, aan de leden der raadkamer overgelegd, als afkomstig van den heer *Fabricius*, ten doel hebbende, om zich, door omkoop of ongeoorloofde middelen, staatspapieren te verschaffen, opzettelijk vervaardigd is, hetzij door *Chaltas* zelf, hetzij door hen, aan welke hij, in de tegen den heer *Fabricius* gerigte zamenzwering, te dienste stond. Wij tarten hen, die zich niet geschaamd hebben, om de eervolle Fransche regters, hun onwetens, aan dit bedrog medeplichtig te maken, en van hen een vonnis te bekomen op stukken, welke zij in hunne ziel en geweten wisten, valschen nimmer door den heer *Fabricius*, noch met zijn goedvinden, geschreven te zijn, om deze ouze verklaring te logenstraffen, welke wij alle huitenlandsche dagbladen verzoeken, in het belang der waarheid, wel te willen overnemen.

Voorts stelt het *Journal de la Haye* de volgende vragen aan de organen van het Fransch ministerie ter beantwoording voor:

»Hoe komt het, dat een intrigant, reeds driemaal te voren wegens komplot, bedrog en eeroof veroordeeld, dat *Chaltas*, thans weder op vermoeden van misdaad gevat, door de Regering geplaatst is geworden in een achtenswaardig huis van gezondheid, waar zelfs een pair van Frankrijk genoodzaakt was zich in gezelschap met dezen ellendeling te bevinden? Hoe komt het, dat het bedrag der kosten van onderhoud voor *Chaltas* aan den eigenaar van dit gesticht betaald zijn geworden, niet door het ministerie van justitie, maar door den heer *de Jussieu*, directeur van politie aan het ministerie van binnenlandsche zaken? Hoe komt het, dat, gedurende het verblijf van *Chaltas* in gemeld gesticht, deze zelfde directeur van politie met hem eene geheime zamenkomst van meer dan twee uren gehad heeft? Hoe, eindelijk, komt het, dat de vorige bediende van den heer *Fabricius*, die voor eenige maanden gepoogd had papieren van dezen minister te rooven, eenige dagen vóór deze poging in aanraking met dienzelfden directeur van politie is geweest? Voor het oogenblik zullen wij het hier laten berusten bij de vragen, welke wij aan de vrienden en beschermers van den heer *Lehon* hebben te rigten.

In de *Staats-Courant* leest men het volgende:

De tweentwintigste algemeene vergadering van het hoofdbestuur en der afgevaardigden der distrikt-kommissiën van het fonds, ter aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in de Nederlanden, is gehouden te Amsterdam, den 25 Julij 1838.

Uit de rekening, door het hoofdbestuur in deze vergadering geleverd, is gebleken, dat van de inschrijvingen 5 pcts. werkelijke schuld, ten behoeve van het primitive fonds, is moeten verkocht worden f 10,000, tot dekking van het te kort op dat fonds, zoodat het kapitaal dezer 5 pct. inschrijvingen thans bedraagt f 1,140,700.

Wat ten behoeve van het primitive fonds, in den loop van het jaar 1837, zijn ontvangen drie legaten, te zamen bedragende f 1800, en dat aan gratificatiën aan de deelgerechtigden over het jaar 1837 is uitbetaald eene som van f 55,532 74½, en daarenboven nog voor aanzuiveringen van gratificatiën, welke over den jare 1836 niet waren uitbetaald, eene som van f 210.84.

Wat aan het Invalidenhuis te Leiden zijn goed gedaan de pensioenen en gratificatiën, die door de in dat gesticht geplaatste militairen van den Staat en van dit fonds worden getrokken, en ingebracht, ter som van f 13,842,25½, en dat, boven en behalve deze som, tot onderhoud van het gebouw, administratie, voeding en kleeding der Invaliden is uitbetaald eene som van f 20,042.96.

Wat uit den interest van de eerste gift van het Waterloo-Comité te Londen, aan verminkten en nageblevenen van gesneuvelden van den veldtogt van 1815, en wel over de jaren 1836 en 1837, is uitbetaald eene som van f 2571.

Wat het hoofdbestuur, ten gevolge van het genomen besluit in de algemeene vergadering des vorigen jaars, en met inachtneming van de bepalingen daarbij gemaakt, is voortgegaan met de provisionele bedeling aan verminkten uit vroegere oorlogen, gevoerd vóór November 1813, waarvoor aan gratificatiën in het jaar 1837 zijn uitbetaald f 6,364.34, terwijl van deze laatstgenoemden 16 verminkten in het Invalidenhuis zich bevinden, waardoor het getal der personen, met inbegrip van 14 uit den strijd tegen België, in dat gesticht aanwezig, op den laatsten December 1837, in het geheel, beliep 117.

En eindelijk, dat ten behoeve van de slagtoffers uit den strijd met België, in den loop van het jaar 1837, is bijgedragen f 3,358 64½, en door het hoofdbestuur zijn ontvangen de renten der belegde gelden, ter som van f 13,400, waaronder zijn begrepen de renten van f 3000 2½ pct. en f 2000 5 pcts. inschrijvingen werkelijke schuld, waarvan bloot de vruchten aan dat fonds zijn afgestaan, en dat daarentegen aan gratificatiën in het jaar 1837 is uitbetaald geworden eene som van f 29,274.28½.

Het hoofdbestuur, dit kort verslag van den staat van het fonds aan het publiek mededeelende, zal, zoo spoedig hetzelve zich hiertoe in staat zal bevinden, het tweentwintigste jaarlijksch verslag van het hoofdbestuur aan de afgevaardigden der onderscheidene distrikt-kommissiën, benevens de handelingen der algemeene vergadering, en de daarin genomene resolutiën, aan de kommissiën in het Rijk verzenden.

Het Hoofdbestuur van het voorsz. fonds,

AMSTERDAM

den 25 Augustus 1838.

En in deszelfs naam:

J. TEISSÈRE L'ANGE, Vice-President.

J. SMITS VERBURG, Secretaris.

Men verneemt, dat de wel eerw. zeer gel. heer *H. K. Roessing* te Gasselter-Nieuwveerdt de op nieuw uitgebragte beroeping te Haren heeft aangenomen.

Mengelwerk.

Aan de Redactie.

Ofschoon in verschillende dagbladen reeds een- en andermaal mededeeling is gedaan van onderscheidene meer en minder belangrijke errata, welke de officiële uitgave der nieuwe Wetboeken ontstieren, is het er evenwel verre af, zoo als uit de tegenwoordige opgave zal blijken, dat die gedane mededeelingen alle ingesloopen feilen zouden bevatten; iets, hetgene trouwens niet te verwonderen is, en even zoo min met de tegenwoordige opgave het geval zal zijn, daar toch ieder inzender slechts zoodanige fouten aanwijst, welke toevallig, onder de lezing der Wetboeken, door hem zijn opgemerkt.

Het komt mij derhalve geenszins overbodig voor, ook mijne gedane opmerkingen openbaar te maken, zonder die fouten weg te laten, welke ook reeds door anderen zijn aangewezen, opdat de lijst hoe langer zoo vollediger worde; en het is alleziens wenschelijk, dat door anderen op dezelfde wijze van tijd tot tijd worde voortgegaan, ten einde door of van wege het Gouvernement daarop zoo veel acht moge worden geslagen, als vermeend zal worden te behooren, ter meerdere volmaking der nieuwe, in vele opzigten prijzenswaardige en verbeterde wetgeving.

IN HET BURGERLIJK WETBOEK:

Inhoud. pag. iv. regel 14. staat: *Verklaring van vermoedelijk overlijden lees: Van de verklaring enz.*

Art. 126. staat: in de gevallen waar hetzelve enz. lees: in de gevallen waarin hetzelve enz.

Art. 142. staat: is man in den eisch enz. lees: is men in den eisch enz.

Art. 157. staat: uithoofde van het vertoonen enz. lees: uithoofde van het gebrek van vertoonen enz.

Art. 817. staat: in de verhezen; enz. lees: in de verhezen; enz.
Art. 831. staat: op de scheiding tafel en bed enz. lees: op de scheiding van tafel en bed enz.
Art. 833. staat: deszelfs regten genieten enz. lees: deselfde regten genieten enz.
Art. 837. staat: negentien jaren hebben bereikt enz. lees: negentien jaren hebbe bereikt enz.
Art. 859. staat: des huwelijk enz. lees: des huwelijks enz.
Art. 868. staat: is slechts een voogd enz. lees: is slechts één voogd enz.
Art. 460. staat: verlot lees: verlot
Art. 504. staat: der artikelen 93. en 206. lees: der artikelen 95. en 206.
Art. 528. staat: of te verwaarloozen. lees: of te verwaarloozen,
Art. 532. staat: verantwoording lees: verantwoording
Art. 547. staat: blijken toe te komen. lees: blijken toe te komen.
Art. 579. staat: sluizen lees: sluizen
Pag. 150 is het opschrift I Boek van zaken lees: II Boek van zaken
Art. 683. staat: niet tot afscheiding verstrekke van elkander enz. lees: niet tot afscheiding verstrekke van aan elkander enz.
Art. 728. staat: noch op het dienstbare, nog op het heerschende erf enz. lees: noch op het dienstbare, noch op het heerschende erf enz.
Art. 854. 2o. staat: of de voorwaarden waaronder dezelve enz. lees: of de voorwaarden waaronder hetzelfde enz.
Art. 945. staat: eflater lees: erflater
Art. 1093. staat: tot op den dag lees: tot op den dag
Art. 1178. en 1182. staat telkens: ponds ponds gelijke lees: ponds ponds gelijk
Art. 1263. staat: onherroepelijk lees: onherroepelijk
Art. 1269. staat: aanwijzing der schulpligtige streek lees: aanwijzing der schuldpligtige streek.
Art. 1281. staat: om m regten lees: om in regten
Art. 1282. staat: uitzonderingen lees: uitzonderingen
Art. 1326. staat: Een schuldenaar wordt niet geacht enz. lees: Een schuldeischer wordt niet geacht enz.
Art. 1327. staat: Hetzelfde geld ook enz. lees: Hetzelfde geldt ook enz.
Art. 1390. staat: Hij onderwerpt zich enz. lees: Hij oddetwerpt zich enz.
Art. 1408. staat: welke hij zouden enz. lees: welke hij zoude enz.
Art. 1408. staat: opheffing lees: opheffing
Art. 1491. staat: gedurende tot het doen enz. lees: gedurende het doen enz.
Art. 1618. staat: hij zijne enz. lees: hij zijne enz.
Art. 1628. staat: huur lees: huur
Art. 1635. staat: insgelijks lees: insgelijks
Art. 1640. staat: overeenkomstig de bij de het Wetboek enz. lees: overeenkomstig de bij het Wetboek enz.
Art. 1641. staat: te zijne koste lees: ten zijnen koste
Art. 1642. staat: te zijnen kosten lees: ten zijnen koste
Art. 1643. staat: Niettemin kunnen degenen enz. lees: Niettemin kunnen degenen enz.

AANKOMST EN REIZEN VAN SCHIPEN.

Binnengekomen te Amsterdam, den 10 Sept., R. Ho Duit, *Diana*, van Havre. — T. Bakker, *Tjatzina*, van Rostok. — H. A. Kemper, *Francina*, en G. Wessels, *Alcina*, beide van Hamburg. — D. L. Knoop, *de vr. Ikena*, A. A. Wolkanimer, *de vr. Hillegina*, L. G. Dublinga, *de 4 Gezusters*, H. J. Mulder, *de vr. Sigtha*, en H. J. Bekelder, *de 2 Gebroeders*, alle vijf van Bremen. — H. J. Brames, *de vr. Gustina*, van Bremerhaven. — Te Texel, den 11 Sept., P. Visser, *Seyward en Louise*, van Londen. — F. A. Lammers, *Vrede en Vrijheid*, van Dantzic. — T. H. Dokman, *Annegina*, van Hamburg. — Te Helvoet, den 8 Sept., H. C. Schijf, *de 4 Gebroeders*, van Marseille. — J. J. Swart, *Willem Laurenzia*, van Middelburg. — den 11den H. Postema, *vr. Ikena*, van Stokholm. — J. H. Egger, *Johanna*, van Stettin. — Te Brielle, den 11 Sept., J. H. Zant, *Vriendschap*, van Riga. — A. C. de Groot, *Jantina*, van Pekela. — Te Vlissingen, den 9 Sept., Groenveldt, *Aurora*, van Drammen. — Te Bayonne, den 4 Sept., Oldenburger, *Gerberdina*, van Amsterdam. — Te Bordeaux, den 3 Sept., R. W. Mellema, *jonge Reinje*, van Amsterdam. — Te Nantes, den 3 Sept., B. H. Kuiper, *Wibbina*, van Rotterdam. — Te Belfast, den 4 Sept., D. J. Mik, *Zeelust*, van Dordrecht. — Te Liverpool, den 7 Sept., K. Z. Schrid, *Jatobina Barbara*, van Rotterdam. — Te Chatham, den 7 Sept., B. H. Ruister, *de Nijverheid*, van Rotterdam. — Te Gravesend, den 5 Sept., G. E. Hoveling, *het Aventura*, J. M. Mandema, *Concordia*, J. H. Mulder, *Alida Frankina*, en J. B. Dood, *de vr. Christina*, alle vier van Amsterdam. — J. A. Visser, *de Eendragt*, van Workum. — H. H. Pott, *Elizabeth*, en den 7den, J. K. Wijkmeijer, *de jonge Margaretha*, beide van Rotterdam. — Te Lynn, den 6 Sept., H. R. Bok, *Maria Johanna*, en W. A. Wijk, *Fennegina Elizabeth*, beide van Rotterdam. — Te Hull, den 5 Sept., D. D. de Jong, *Wilhelmina Hendrika*, van Alkmaar. — den 7den, T. Visser, *de vr. Anna*, van Amsterdam. — Te Northfolks, den 5 Aug., H. J. Dik, *de Vriendschap*, van Amsterdam. — Te Pillau, den 31 Aug., H. R. Duit, *Pieterdina*, van Londen. — Te Bolderah, den 29 Aug., S. T. de Boer, *Pau-line*, van Schiedam.

Vertrokken uit het Vlie, den 1 Sept., J. Eilers, *de Verwachting*, naar Leith. — K. H. Plukker, *Martha Alida*, naar Dundee. — K. H. de Weerd, *de vr. Lubbegina*, naar Oostervoer. — J. J. de Boer, *Willem*, naar Holmstrand. — T. Hansen, *Panna*, naar Drammen. — O. J. Kuiper, *de vr. Jansina*, naar Hamburg. — Van Texel, den 11 Sept., L. C. de Vries, *Johanna de Vries*, naar Genoa. — O. Hansens, *Neerland's Weiraden*, naar Portugal. — B. J. Bakker, *het Vertrouwen*, naar Bordeaux. — Van Vlissingen, den 9 Sept., J. H. Witteveen, *Frederik*, van Antwerpen n. Villanova. — Van Brielle, den 7 Sept., B. R. Berg, *vr. Margaretha*, naar Alcmouth. — Van Bayonne, tusschen den 5 en 6 Sept., Bruins, *Diana*, naar Amsterdam. — Van Memel, den 29 Aug., Bruins, *de 2 Gebroeders*, naar Delfzijl. — Bolhuis, *Roelina*, naar Amsterdam. — den 20sten, de Groot, *Carolina Engelina*, naar Harlingen. — Van Marseille, den 1 Sept., R. P. Mellema, *Cornelis*, naar Rotterdam. — Van Wolgast, den 27 Aug., H. Drent, *de Eendragt*, en P. F. Visser, *de Hoop*, beide naar Amsterdam.

Het schip *Maria Johanna*, gevoerd geweest door kapit. J. H. Kraansuiver, van Amsterdam naar Hull, bij Egmond getrand, is, volgens brief van daar van den 8 Sept., met den inventaris en de lading openlijk verkocht geworden, en sedert den vorigen dag geheel verbruikt.

Van Bremen wordt, van den 6 Sept., gemeld, dat op de Noordzijde gezonken is een galjoen of kbf, vermoedelijk beladen met zand, hebbende alleen den bezantmaat boven water uitstekende.

Het schip *de jonge Jacob*, kapit. J. M. de Vries, van Bremen naar Amsterdam, te Cuxhaven blinzen, heeft den 5 Sept. de reis voortgezet.

Al de schepen te Tonnigen liggende, hebben den 5 en 6 Sept. met Z. Z. O. wind derzelver reizen voortgezet.

